

*Rahulikke pühi tujuküllast
aastavahetust ja head uut aastat!*

Aken tuumaleppeni jõudmiseks ei jää Iraani Islamivabariigi poolelt alati avatuks.

Iraani välisminister **Hossein Amir-Abdollahian** hoiatas, et riik muudab kursi, kui lääneriigid oma käitumist ei muuda

Prantsusmaa tahab suurendada relvastusabi Ukrainale

Prantsuse kaitseminister Sébastien Lecornu väisas eile Kiievit, et arutada Prantsuse sõjalise abi suurendamist, sealhulgas õhutorjeseadmete osas. Kiievis kohtus ta Ukraina presidendi Volodõmõr Zelenskõi, kaitseminister Oleksi Renikovi ja sõjaväeametnikega. Prantsusmaa on pakkunud Ukrainale liikurhaubitsaid Caesar ja loonud 200 miljoni eurose fondi Ukrainale relvastuse ostmiseks otse Prantsuse relvatootjalt. Lecornu ütles, et Prantsusmaa on lubanud aidata juba antud relvastust hooldada, ja et fondi võib kasutada muu hulgas Mistrali raketite ostmiseks droonide tõrjeks.

AFP/BNS

Franciscus: endine paavst Benedictus XVI on väga haige

Paavst Franciscus ütles eile, et endine paavst, 95-aastane Benedictus XVI (pildil), kelle tervis on pidevalt halvenenud, on väga haige, ja palus lausuda emeritpaavst Benedictuse eest erilise palve.

Benedictus astus 2013. aastal kuue sajandi jooksul esimese paavstina tagasi ja on nüüd avalikust elust pea täielikult taandunud. Juba tagasi astudes põhjendas ta otsust halveneva füüsilise ja vaimse tervisega. Enne teda ei olnud 1415. aastast saadi ükski katoliku kiriku pea elusana ametist lahkunud. AFP/BNS

50 inimest on Põhja-Ameerikat tabanud lume- ja jäätormis elu jätnud.

Prantsuse suusakuurordis vahistati Ukraina magnaat

Prantsuse Alpi suusakuurordis Courchevelis vahistati Ukraina äri- ja endine seadusandja Kostjantõn Ževago, keda kahtlustatakse üle 100 miljoni dollari ebaseaduslikus omastamises, teatasid Ukraina võimud.

Ževago oli Ukraina nüüdseks tegevuse lõpetanud Finance & Credit Banki peamine tulusaaja ning kaevandusfirma Ferrexpo endine tegevjuht. Firma on üks maailma suurimaid rauamaagi eksportijaid. 1998–2019 oli ta Ukraina parlamendi liige. 2019. aastal alustas Ukraina kriminaalmenetlust, süüdistades teda ja teisi Finance & Credit Banki juhte üle 100 miljoni dollari omastamises pangalt. Ukraina andis 2019. aastal tema suhtes välja vahistamismääruse ja 2021 järgnes sellele rahvusvaheline vahistamismäärus. Ževago kinnisvara, temaga seotud firmad ja muu vara konfiskeeriti. AP/BNS

USA ja EL: pinged Serbia-Kosovo piiril tuleb maha võtta

USA ja Euroopa Liit kutsusid eile Serbiat ja Kosovot astuma kohe samme pingete leevendamiseks kahe riigi piiril.

«Kutsume kõiki maksimaalsele vaashoitusele, astuma kohe samme olukorra tingimusteta deeskalatsiooniks ning hoiduma provokatsioonidest, ähvardustest või heidutamisest,» ütlesid USA ja EL ühisavalduses pärast seda, kui Kosovo sulges oma suurima piirületuspunkti Serbiaga. AFP/BNS

Moskva panustab Ukrainas sümboolsetele vallutustele

RACHEL KAARE
JUUDAS
rachel.juudas@postimees.ee

ÜLEVAADE

Kremli propagandasõda ja lahingud Ida-Ukrainas intensiivistusid pühadest hoolimata ning Wagneri erasõjafirma rihib varemtes Bahmuti vallutamist.

Vene väed on Lõuna-Ukrainas Hersoni tsiiviilehitisi viimase ööpäeva jooksul 33 korda pommitanud, teatas Ukraina relvajõudude peastaap eile, ning alles septembris vabastatud linn tühjeneb elanikest. Pärast Hersonist väljatõrjumist on sissetungijad linna üle Dnepri jõe pommitanud.

«Varem tulistasid nad [Vene väed] meid seitse kuni kümme korda päevas, nüüd 70–80 korda. See on väga hirmutav,» vahendas Elena sõnu Saksa meediaväljaanne Deutsche Welle. «Ma armastan Ukrainat ja oma kallist linna, aga me peame minema.»

Rasked lahingud Bahmutis

Laastavaimad rinded on koonduvad Donetski ja Luhanski oblasti idaosas, mis on kaks neljast provintsist, mille Venemaa septembri lõpus koos Hersoni ja Zaporizžjaga ebaseaduslikult annekteeris.

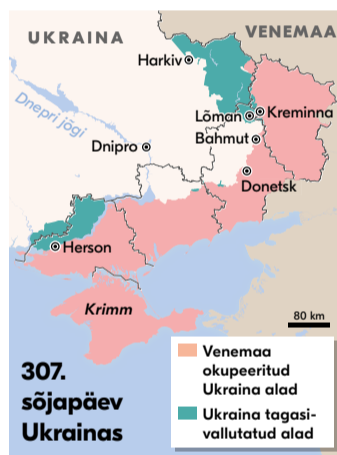
Vene väed püüavad piirata Donetski oblastis Bahmutit, vahendas Ukraina asekaitseministri Hanna Maliari Briti ajaleht The Guardian. Koos erarühmituse Wagneri võitlejatega on vallutamist üritatud alates juulist ning linn on suures osas laastatud. Nii Ukraina kui ka Venemaa on seda nimetanud Bahmuti hakklühimasinaks.

Lahingut Bahmuti eest peetakse oluliseks proovikiviks Wagneri juhile Jevgeni Prigožinile, kes on värvanud tuhandeid vange, et linn lõplikult okupeerida. Prigožin kritiseeris Venemaa kaitseministeeriumi vähesed edu eest Ukrainas ja kiitis Wagnerit

Vene väed jätkavad Bahmuti ründamist.

FOTO: CLODAGH KILCOYNE / REUTERS

kui riigi kõige võimekamat võitlusjõudu.

Luhanski oblastis Kremlinna linna ümbruses käivad samuti rasked lahingud, ütles kuberner Serhi Haidai. Kremlinna tagasivõtmine tähendaks Ukrainale suurt võitu ja olulist sammu Luhanski oblasti Venemaa kontrolli alt vabastamise poole.

Vene väed on Kremlinna lähedal suurendanud kaitserajatisi, kuna Ukraina väed jätkavad vastupealetungi, kirjutas The

New York Times, ning lähedalasuva Svatove tagasivallutamine võib avada Kiievile tee peale tungi alustamiseks.

Venemaa jätkab nendes piirkondades sagedaste väiksemate rünnakute algatamist, kuid omanikku on vahetanud väike osa territooriumist, selgitas Ühendkuningriigi kaitseministeerium eile raportis.

Lõmani linnaosas on maatasta tehtud, kortermajade katused on sisse pommitatud ning lakkaamatute rünnakute alla on elama jäänud vaid paar tosinat eakat inimest, vahendas Washington Post.

Mitu paari tuhande elaniku

linna on Donbassis pea inimtühjad, ütles Haidai, lisades, et kriitiline taristu ning koolid ja haiglad on seal peaaegu täielikult hävinud. Ukraina valitsuse andmetel on hävitatud 700 kriitilise taristu objekti. «Me räägime gaasijuhetmetest, alajaamadest, sildadest ja muust sellisest,» ütles siseministri asetäitja Jevgeni Jenin televisioonis. Kokku on Vene väed kahjustanud 35 000 objekti.

Venemaa on võtnud sihikule Ukraina energiataristu, mis on viinud erakorraliste väljalülitusteni.

Ligi 18 000 kannatanut

Ukrainas on alates 24. veebruarist kinnitatud ligi 6884 kodaniku hukkumine ja 10 947 vigastada saamine, teatas ÜRO inimõiguste ülemkomissari büroo (OHCHR).

«Enamik registreeritud tsiiviilsurmades on põhjustatud laialtlevinud mõjuga lõhkekehade kasutamises, sealhulgas raskeõhuväe tulistamisest,» ütles OHCHR. Kõige raskemini kannatanud piirkonnad olid Donetsk ja Luhansk Ida-Ukrainas.

«Ukraina peab demilitariseerima või Vene armee lahendab

Kremlinna linna tagasivõtmine tähendaks Ukrainale suurt võitu ja olulist sammu Luhanski oblasti Venemaa kontrolli alt vabastamise poole.

olukorra ise,» vahendas Vene välisministri Sergei Lavrovi ähvardust TASS, hoolimata Vene presidendi Vladimir Putini väitest, et Moskval on valmidus läbirääkimisteks.

Putini läbirääkimisteks valmis olemise jutt on analüütiku sõnul aga osa tahtlikust valeinfost, mille eesmärk on läänemaailm järeleandmistele eksitada, selgitas USA mõttekoda Sõjauuringute Instituut.

«Pall on (Kiievi - toim) režiimi ja tema selja taga seisva Washingtoni poole,» sõnas Lavrov.

«Ähvarduste asemel peab Venemaa tegelikkusele näkku vaatama,» sautsus Ukraina presidendi nõunik Mõhailo Podoljak Twitteris. «Ei aita toataalne mobilisatsioon, ei paaniline laskemootsime, ei salajased lepingud Iraaniga,» kirjutas ta. «Ukraina tõrjub sissetungijad kõikidelt okupeeritud territooriumidelt. Oodake vaikselt finaali...»

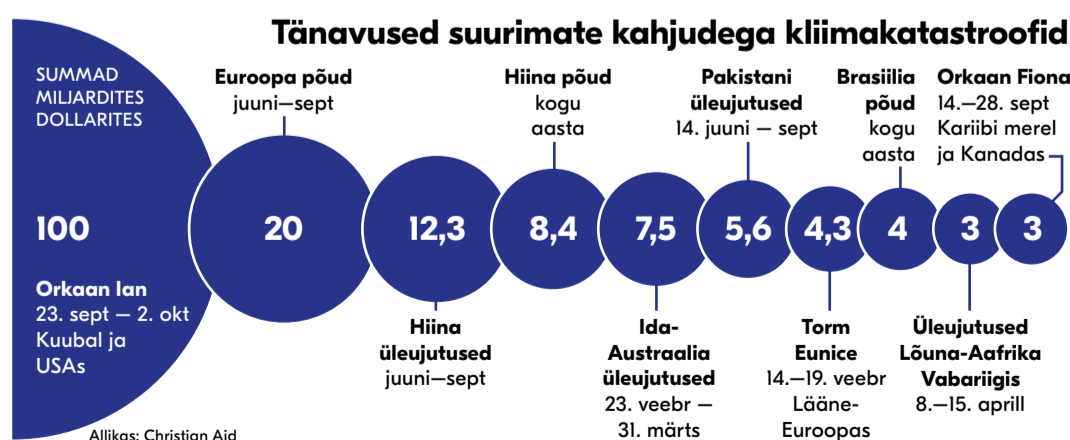
Ukraina soovib järgmise kahe kuu jooksul ÜRO tippkohtumist sõja lõpetamiseks, vahendas Ukraina välisministrit Dmõtro Kulebat BBC.

Kulukaim kliimakatastroof nõudis üle 100 miljardi dollari

Lõppeva aasta kümme kõige suuremate kahjudega tormi, ülejutust ja põuda läksid igäüks maksma vähemalt kolm miljardit dollarit, seejuures kulukaim neist, USA ja Kuubat septembris räsitud orkaan Ian tõi kaasa rohkem kui 100 miljardi dollari jagu purustusi.

Kui 130 inimese elu nõudnud ja 40 000 koduta jätnud Ian oli kõige suuremate kahjudega looduskatastroof, siis inimkaotuste poolest olid rängimad juunist septembrini Pakistanis kestnud tulvad, milles hukkus üle 1700 inimese ja kodu kaotas seitse miljonit inimest, selgub Briti katastroofiabi pakkuva ja vaesusega võitleva abiühenduse Christian Aid värskest raportist.

Kindlustusega kaetud kahjusid arvesse võttes on Pakistani katastroofi kuluks arvesta-

Allikas: Christian Aid

tud ainult 5,6 miljardit dollarit, Christian Aidi hinnangul ulatuvad kahjud tegelikult üle 30 miljardi.

Abiühendus rõhutas raportis, et rahalisele kahjule kesken-dumine maalib olukorrast mõnevõrra kiivas pildi: kahjud on ül-

diselt suuremad rikkastes riikides, kuna neis on kinnisvara väärtus suurem ja see on laialdasemalt loodusõnnetuste vastu kindlustatud, samas kui 2022. aasta kõige hävitavamad ilmastikuolud tabasid tegelikult vaesemaid riike, mille suutlikkus kliimamuut-

tustest põhjustatud katastroofidega toime tulla on väiksem.

Nii ei mahu näiteks kulukate katastroofide nimekirja ränk põud Ida-Aafrikas, mis on seadnud näljaohtu enam kui 36 miljonit inimest, ning Nigeerias, Kamerunis, Malis ja Nigeris 1,3 mil-

jonit inimest koduta jätnud ja enam kui 600 surmanud tulvad.

«Et meil on eelneval aastal kümme eri kliimakatastroofi, millest igäüks maksis üle kolme miljardi dollari, viitab kliimakriisi puudutava tegevusetuse rahalisele maksumusele,» ütles Briti uudisteagentuurile Press Association Christian Aidi tegevjuht Patrick Watt. «Kuid rahahumbrate taga peituvad miljonid lood inimkaotustest ja kannatustest. Kui kasvuhooonegaaside heitkogused oluliselt ei vähendata, suureneb see inim- ja rahaline koormus veelgi.»

Abiühenduse sõnul näitab raport ka ilmekalt, kui võrd oluline on ÜRO kliimamuutuste konverentsil (COP27) loodud fond vaesemate riikide aitamiseks, sest nemad kannatavad enim, olles ise kliimamuutuste põhjustamises kõige vähem süüdi. PM